

VOLK EN VIS OP DE KAAI

door **Ferdinand GEVAERT**

Op de twee jongste omslagen van het tijdschrift "De Plate" (2006/2007) treft men afbeeldingen aan van Oostendse kadesituaties zoals ze voorkwamen toen de oude vismijn (de Cierk) nog in bedrijf was. De oudste, onder de titel "Visbennen op de kaai", toont ons een beeld van de Stoombotenkaai, de latere Istanbul- of Carferrykaai, in de vroege jaren '30 van de vorige eeuw. Op de houten kaai staan vele tientallen visbennen (manden) gevuld met ijle haring. Gemeerd aan de kade twee stoomtreilers, vulgo: "visbakken".

De haring, hier afgebeeld, werd niet gemijnd in de vismijn, doch de volledige haringvangst van het schip werd globaal verkocht. De ganse vangst werd per benne gewogen op de kade. Op de afbeelding zien we de "bascule" op de kade staan. De koper moest zelf de bennen ter beschikking stellen. Op ons afbeeldsel betreft het manden van de koper Brunet Co., gemerkt op de bennen als: B&Co.

De achtergrond wordt gevormd door v.l.n.r.: het Zeewezengebouw, de Pakketbotenkaai, de Demeybruggen en de Werkhuizen van het Zeewezen op de oosteroever. Aan de houten steigers aldaar liggen drie turbinepakketboten gemeerd. In de havengeul een emmerbaggermolen.

De jongste omslag (vanaf januari 2007) toont ons een beeld van dezelfde kade, met als titel: "Platte wagen op de kaai te Oostende", van het lossen van vissersvaartuigen. Omstreeks dezelfde periode als de eerste foto.

Op de voorgrond een typische specifieke Oostendse platte wagen, gemeenlijk genoemd: "vapeurwagen", die gebruikt werd voor het vervoer van volle en lege visbennen, tussen de kaaien en de vismijn en vanuit de vismijn naar de laadplaatsen van de vistreinen, die speciaal ingelegd werden voor het vervoer van vis naar binnen- en buitenland.

De "vapeurwagens", met bok, werden door één paard, dat tussen berries was gespannen, getrokken en hadden een lage laadvloer. Dit was mogelijk daar de achteras was "doorgezet", waarbij de wielassen hoger kwamen te zitten dan de vloer. Zowel de draaimolen met voorste as als de achteras waren afgeveerd door middel van bladveren. Geen luxe gelet op de hobbelige kaai- en straatverharding. De lage laadvloer maakte het laden en lossen van "vapeurwagens" minder vermoeiend dan bij klassieke karren en wagens.

Op de kade staat er heel wat volk, we tellen er 26. Van dat aantal zijn er "welgeteld" zes die deelnemen aan de werkzaamheden. De overige, goed ingeduffeld, zullen wellicht de nodige commentaar en toelichting gegeven hebben betreffende de kwaliteit en aard van de vis die "getrieerd" werd op de "vistafel", soort bij soort en "de duvels bij de koolbranders".

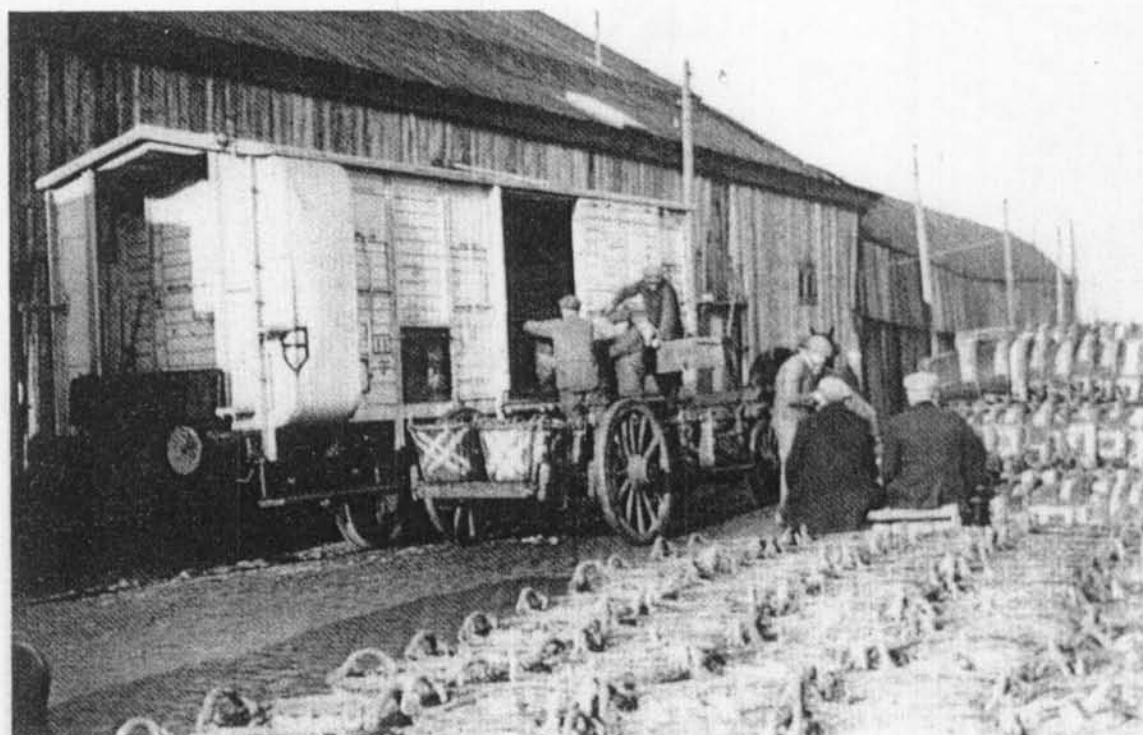
't Kan ook best dat ze gewoon opdoemden om op de foto te staan.

Op veel prentkaarten uit die periode komen talrijke "figuranten" voor. We moeten er geen speciale betekenis aan geven.

Of toch!

Oostende, in de twintiger jaren van vorige eeuw. Havenactiviteit op de kop van het 1ste Handelsdok, toen de vissersschepen aldaar nog aanlegden. De nieuwe vissershaven op de oosteroever werd maar in de late dertiger jaren van vorige eeuw in gebruik genomen. Ontscheppte vis van een aangemeerd vissersvaartuig wordt in visbennen geplaatst om vervoerd te worden naar de vismijn (de Cierk) door middel van een vaporewagen. Bemerkt de lage laadvloer. In de achtergrond twee citernewagens die gebruikt werden voor het vervoer van friswater (zoetwater) vanuit de citernes van het Waterhuis (bestaat nu nog) of aangevoerd vanuit de vaart Oostende-Brugge, voor de bevoorrading van de schepen.

Oostende, omstreeks 1946. Laden van vis in een spoorwegwaggon voor het vervoer naar het binnenland, vanaf een vaporewagen, de typische Oostendse lage platte wagen. De laadplaats is gelegen naast de voorlopige vismijn aan de Slijkensesteenweg, (ter hoogte van het kolenpark van Lahaeye).

AANVULLING OP "VISBENNEN OP DE KAAI"

In het tijdschrift van verleden maand (februari 2007) gaf Ferdinand GEVAERT uitleg over de twee jongste omslagen van ons tijdschrift.

Intussen ontving ik van Mevr. M.G. JACQUET-OVERZIER, wonende te Antwerpen, volgende aanvulling over de coverfoto van 2006 "Visbennen op de Kaai".

"De foto, genomen circa medio jaren dertig, toont een vissersvaartuig van de vloot Brunet dat gelost werd van een grote lading haring.

De firma Brunet, toen nog gevestigd in de Vismijn nr. 66, werd gesticht door dhr. August BRUNET in mei 1900 (HRO. 222).

De firma werd later een N.V. en was één van de grote bedrijven in Oostende die aan industriële visserij en aan visverwerking deed én over een rokerij en een koelings- en conservenfabriek beschikte. Het bedrijf kende een grote bloei tijdens het interbellum met o.m. uitvoer per spoor naar Oost-Europa vanuit de vismijn zelf.

Het is niet onmogelijk dat mijn vader, 'Menèère Bart', zoals het personeel hem noemde, de man met hoed is langs de kade.

Wijlen mijn vader, Bartholomé Overzier, maakte sedert 1923 deel uit van de firma. Hij werd hoofdaandeelhouder van het bedrijf, dat later tot de N.V. Brunet & Co. werd omgevormd. Zijn taak was vooral, wat men nu zou bestempelen, marketing en PR-officer.

De firma werd ontbonden in 1963. Er bestaat nu nog steeds een visbedrijf Brunet dat echter geen uitstaans heeft met het vorige".

Jean Pierre FALISE

VERBETERING

Op blz. 2007-24: lezen: Mevr. MONTEYNE Miliane i.p.v. Mevr. LOUWAGIE

Op blz. 2007-50: bij de werkgroep "Museum" bijvoegen: dhr. GOETHAELS.